

ZDROWIE I ŻYCIE

DZIENNIK URZĘDOWY IZBY ZDROWIA W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Numer 34 (102). Rocznik III.

Kraków, 30. 8. 1942 r.

Redaktor: Dr. med. Werner Kroll, Kraków, Albrechtstr. 11 a (Krupnicza), tel. 10524. — Wydawnictwo: Gesundheitskammer, Kraków, Albrechtstr. 11 a (Krupnicza), tel. 10524. — Odpowiedzialny za dział ogłoszeń: W. von Würzen, Kraków, Albrechtstraße 11 a (Krupnicza). — Rachunek bankowy: Gesundheitskammer — w Creditanstalt-Bankverein, Kraków, Adolf-Hitler-Platz, róg Szewskiej. — Pocztowe konto czekowe: Warszawa 73. — Adres telegraficzny: Gesundheitskammer, Kraków. — Prenumerata Zł. 3.— mies. Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują zamówienia. — Czasopismo ukazuje się co tydzień.

Artykuły dla części redakcyjnej nadsyłać wyłącznie pod adresem: Redakcja „Zdrowie i Życie“, Kraków, Albrechtstr. 11 a (Krupnicza), lub do Oddziału Warszawskiego, Warszawa, Koszykowa 37 (Okręgowa Izba Zdrowia). Rękopisy nadsyłać można bądź to w języku polskim, bądź to niemieckim. — Korespondencję w sprawie ogłoszeń, zwłaszcza ogłoszeń pod szyfrą, kierować wyłącznie: Wydawnictwo Gesundheitskammer, Kraków, Albrechtstr. 11 a (Krupnicza).

Nie zamówione rękopisy zwraca się tylko w wypadku dołączenia opłaty pocztowej w odpowiedniej wysokości.

TREŚĆ:

	Str.
Dr. Adam CIEĆKIEWICZ, Kraków: Lekarze w Generalnym Gubernatorstwie	533
Obwieszczenie	537

Z Izby Zdrowia w Gen. Gubernatorstwie
Stały Zastępca Kierownika
Dr. med. Werner Kroll.

408 051 III

Lekarze w Generalnym Gubernatorstwie

Rozważania o wynikach badań statystycznych

Opracował Dr. Adam Ciećkiewicz

Z czasów przed powstaniem Generalnego Gubernatorstwa niewiele tylko mamy do dyspozycji materiału statystycznego, odnoszącego się do składu i rozmieszczenia lekarzy na tych terenach. Spisu lekarzy wedle narodowości, specjalności i wieku, tak, jak go obecnie po raz pierwszy przeprowadziła Izba Zdrowia, dotychczas nie było, a ostatnią w tym względzie publikacją jest urzędowy — w formie książki na podstawie obliczeń z 31. 12. 38 przez Ministra opieki społecznej wydany — spis, obejmujący wszystkie zawody lecznicze, wedle którego ogólna liczba lekarzy Rzeszypospolitej Polskiej obejmowała wówczas 12 592 osób.

Ilość powyższa rozkładała się na poszczególne województwa jak następuje:

Stołeczne miasto Warszawa	2 815
Województwa: Warszawa	493
Łódź	868
Kielce	664
Lublin	400
Białystok	396
Wilno	570
Nowogródek	197
Polesie	205
Wołyń	351
Poznań	858
Pomorze	631
Śląsk	623

Kraków	1 282
Lwów	1 532
Stanisławów	380
Tarnopol	327

Ponieważ na obszarze tym mieszkało wówczas 35 milionów mieszkańców, przypadło na jednego lekarza do objęcia w opiekę lekarską przeciętnie 2787 osób. Obliczając to inaczej można powiedzieć, że na 10 000 mieszkańców przypadło 3,597 lekarza trzy całe, pięćset dziewięćdziesiąt siedem tysięcy).

Badania statystyczne, przeprowadzone obecnie przez Izbę Zdrowia, wykazały natomiast, że wedle stanu z dnia 1 czerwca 1942 na terenie Generalnego Gubernatorstwa osiedlonych było 8527 lekarzy. Ponieważ ilość mieszkańców w tym samym czasie wynosiła 17 115 581 osób, zatem — jak to wynika z obliczenia — na jednego lekarza przypada w Generalnym Gubernatorstwie 2007 mieszkańców, tj. na 10 000 mieszkańców 4,983 lekarza.

Dla porównania podaje, że wedle danych, zamieszczonych w numerze 26 niemieckiego czasopisma lekarskiego „Deutsches Ärzteblatt“ z 29. 6. 1940 przypadało w r. 1937 w dawnej Rzeszy na 10 000 mieszkańców 8,2, a w r. 1939 nawet 8,6 lekarza.

Jak to z zestawienia powyższych cyfr widzimy, wskutek wydarzeń wojennych i wojną spowodowanych przegrupowań, zapewnienie opieki lekarskiej na terenie Generalnego Gubernatorstwa zmieniło się

Biblioteka Jagiellońska

533

2P. 1942. 1376

**Ärzte im Generalgouvernement
Lekarze w Generalnym Gubernatorstwie**
im Verhältnis zu der Anzahl der Bevölkerung
w stosunku do ilości ludności
I. VI. 1942.

		Deutsche			Polen Polacy	Ukrainer Ukraincy	Sonstige Inni	Arier Aryjczycy	Juden Żydzi	Gesamt Razem							
		Reichs- z Rzeszy	Volks- meiſcowi	Zusammen Razem							%	%	%	%	%		
Krakau Kraków	Bevölkerung Ludność	8 799	8 655	17 454	0,44	3 143 096	78,92	263 478	6,70	279 872	7,12	3 703 900	94,18	229 019	5,82	3 932 919	100
	Ärzte Lekarze	41	18	59	3,23	1 474	80,85	75	4,11	—	—	—	1 608	88,19	215	11,81	1 823
Warschau Warszawa	Bevölkerung Ludność	3 987	27 359	31 346	0,96	2 618 387	80,97	5 205	0,15	8 099	0,25	2 663 037	82,33	571 503	17,67	3 234 540	100
	Ärzte Lekarze	14	9	23	0,68	2 514	74,37	19	0,56	—	—	—	2 556	75,61	824	24,39	3 380
Radom	Bevölkerung Ludność	3 165	30 554	33 719	1,14	2 544 056	88,29	811	0,04	849	0,04	2 579 435	89,51	302 375	10,49	2 881 810	100
	Ärzte Lekarze	11	2	13	2,04	516	81,13	3	0,47	—	—	—	532	83,64	104	16,36	636
Lublin	Bevölkerung Ludność	3 190	24 910	28 100	1,20	1 779 363	76,22	270 014	11,58	12 832	0,55	2 090 309	89,55	244 053	10,45	2 334 362	100
	Ärzte Lekarze	4	1	5	0,87	455	79,12	30	5,21	—	—	—	490	85,20	85	14,80	575
Galizien Galicja	Bevölkerung Ludność	5 644	6 057	11 701	0,25	1 111 768	23,49	3 024 981	63,93	—	—	4 148 450	87,67	583 500	12,33	4 731 950	100
	Ärzte Lekarze	6	6	12	0,56	627	29,67	302	19,02	—	—	—	941	49,25	1 172	50,75	2 113
Gen. Gouv. Gen. Gub.	Bevölkerung Ludność	24 785	97 535	122 320	0,71	11 196 670	65,42	3 564 499	20,83	301 652	1,76	15 185 131	88,72	1 930 450	11,28	17 115 581	100
	Ärzte Lekarze	76	36	112	1,13	5 586	65,50	429	5,03	—	—	—	6 127	71,66	2 400	28,34	8 527

obecnie znacznie na korzyść w stosunku do dawniejszej sytuacji odnośnie do terenu całej Rzeczypospolitej, pozostaje ono jednak znacznie w tyle i nie wytrzymuje porównania ze sytuacją na polu zapewnienia opieki lekarskiej ludności w Rzeszy.

Owocem badań statystycznych, przeprowadzonych przez Izbę Zdrowia, jest szereg tablic, ujmujących cyfrowo stosunki w świecie lekarskim Generalnego Gubernatorstwa.

Tablica 1. daje nam szczegółowy pogląd na rozdział tych 8527 lekarzy Generalnego Gubernatorstwa pod względem terenowym i narodowościowym.

Zasługuje tu przede wszystkim na podkreślenie widoczny z zestawienia powyższego fakt, że ilość lekarzy narodowości polskiej odpowiada prawie dokładnie stanowi ludności polskiej, gdyż Polacy, stanowiąc 65,42% ogółu ludności Generalnego Gubernatorstwa, dla zapewnienia swej ludności opieki lekarskiej mają też 65,5% lekarzy narodowości polskiej. Gorzej natomiast jest u Ukraińców, gdyż ludność stanowi 20,83% ogółu ludności, podczas gdy tylko 5,03% lekarzy należy do narodowości ukraińskiej. Ten nieodpowiedni stosunek tłumaczyć sobie można przede wszystkim tym, że ludność ukraińska na tych terenach stosunkowo dość późno rozwinęła u siebie świadomość narodową, a wskutek tego tworzenie własnych warstw inteligencji idzie powoli w tyle za rozwojem narodowym.

Widoczne jest natomiast jasno z powyższego zestawienia, jak wielką korzyść odnosili żydzi, obsadzając swoimi ludźmi stanowiska kierownicze w narodzie, dającym im przytułek. Podczas bowiem gdy ludność żydowska stanowi tylko 11,28% ogółu ludności Generalnego Gubernatorstwa, to ma ona 28,34% ogółu lekarzy. Istnieje tu zatem stosunkowa 17% nadwyżka lekarskiej inteligencji żydowskiej ponad stosunkową potrzebę zapewnienia opieki lekarskiej żydowskiej, podczas gdy u Ukraińców mamy brak okrągło 16% lekarzy dla potrzeb opieki lekarskiej nad ludnością ukraińską. Niedoborowi lekarzy ukraińskich odpowiadała i liczebnie go wyrównywała prawie dokładnie nadwyżka lekarzy żydowskich.

Szczególnie interesujące jest oddziaływanie tych ogólnych stosunków na poszczególne okręgi (dystrykty). W okręgu Krakowskim odpowiada 78,92% ludności polskiej 80% polskich lekarzy, 6—7%-owa ludność ukraińska ma tu stosunkowo dość korzystne zapewnienie opieki lekarskiej u 4,11% lekarzy ukraińskich, natomiast żydzi mają na 5,82% ludności do swej dyspozycji 11,81% lekarzy.

W okręgu Warszawskim na 80,97% ludności mają Polacy tylko 74,87% lekarzy, ludność ukraińska, stanowiąc tu tylko 0,15% ogółu ludności, ma 0,56% lekarzy ukraińskich, natomiast 17,67%-owa ludność żydowska ma do dyspozycji 24,39% lekarzy żydowskich.

W okręgu Radomskim przypada na 88,29% ludności polskiej również mniej, bo 81,13% polskich lekarzy, podczas gdy 0,04% tutejszych Ukraińców ma 0,47% ukraińskich lekarzy. Stosunek ludności żydowskiej do żydowskich lekarzy przedstawia się jak 10,49% do 16,36%.

W okręgu Lubelskim stosunek Polaków do lekarzy polskich wynosi 76,22% do 79,12%. Podczas zatem, gdy w poprzednich okręgach istnieje pewien niedobór lekarzy polskich w stosunku do ludności, możemy tutaj zauważyć pewną niewielką nadwyżkę stosunkową, gdy tymczasem stosunek Ukraińców

do lekarzy ukraińskich kształtuje się tu niekorzystnie, bo jak 11,58% do 5,21%. Natomiast u żydów tutejszych stosunek ludności do lekarzy przedstawia się jak 10,45% do 14,8%.

Niezwykłe cechy wykazują stosunki w okręgu Galicja, który nie należał pierwotnie do części składowych Generalnego Gubernatorstwa, lecz przejściowo przed objęciem przez władze niemieckie pozostawał przez około półtora roku pod władzą sowiecką. Stosunek ludności polskiej do lekarzy polskich, wynoszący 23,49% do 29,67%, nie wykracza i tu zbyt poza proporcjonalnie odpowiedni stosunek. Niewielka nadwyżka 6% lekarzy polskich nie wystarcza tu jednak nawet w przybliżeniu, aby wyrównać rażący brak stanu posiadania ukraińskiego, gdyż na 63,93% ludności mają Ukraińcy do dyspozycji tylko 19,02% lekarzy. Względny niedobór lekarzy ukraińskich osiąga tu więc okrągło wysokość 45%. Gdyby się nawet uwzględniło 3-procentową nadwyżkę lekarzy polskich, to pozostaje zawsze jeszcze 39% ludności ukraińskiej, niezaopatrzonej opieką lekarską lekarzy aryjskich, natomiast u żydów stanowi 12,33% ludności odpowiada stan 50,75% lekarzy. Jest tu zatem po stronie żydowskiej ogromna nadwyżka prawie 39% lekarzy żydowskich, wyrównująca w zupełności takżę niedobór po stronie narodowości ukraińskiej. Należy przy tym zwrócić uwagę na uderzające zjawisko, że ponad połowa osiedlonych na tym terenie lekarzy była narodowości żydowskiej.

To nagromadzenie się żydów, a przede wszystkim inteligencji żydowskiej, jakie tutaj obserwujemy, ma przypuszczalnie przyczynę przede wszystkim w tym, że oprócz poprzednio tu osiadłych lekarzy żydowskich także i znaczna część lekarzy z terenów zachodnich schroniła się tutaj przed następującymi oddziałami wojsk niemieckich i tutaj już następnie pozostała. Po ustaleniu niemiecko-bolszewickiej granicy interesów, gdy Galicja dostała się pod władzę bolszewicką, inteligencja żydowska znalazła tu dla siebie korzystne warunki bytu, a popieranie tu elementu żydowskiego przez czynniki bolszewickie spowodowało, że przypuszczalnie napływali tu nawet lekarze z innych terenów, zajętych przez Rosję.

Szczególnie pouczające jest porównanie obsady

LEKARZE

narodowości nie-niemieckiej, mówiący porosyjsku, zostaną natychmiast zatrudnieni w niemieckim przedsiębiorstwie zbrojeniowym

Zgłoszenia przyjmuje Izba Zdrowia w Generalnym Gubernatorstwie, Kraków, ul. Krupnicza 11a

siłami lekarskimi terenów Generalnego Gubernatorstwa z takimiż stosunkami w dawnej Rzeszy. Posłużę się w tym celu znowu datami, opublikowanymi w czasopiśmie „Deutsches Ärzteblatt“ zeszyt Nr. 26 z 29. V. 1940. Tu należy zwrócić uwagę, że dane ogólne co do Generalnego Gubernatorstwa odnoszą się do ogółu ludności łącznie z żydami, którzy jak to widzimy inną tu grali rolę, aniżeli w dawnej Rzeszy. Obraz byłby zatem przy tak ważnym tu odróżnieniu ludności aryjskiej od żydowskiej niezupełny a nawet nieścisły, gdybyśmy i pod tym względem nie uwzględnili specjalnie osobno stosunków wśród ludności aryjskiej bez żydów. Otóż w dawnej Rzeszy przypadało, jak to wyżej już podaliśmy, w r. 1939 na 10 000 mieszkańców 8,6 lekarzy, podczas gdy Generalne Gubernatorstwo ma na 10 000 mieszkańców 4,98 lekarzy. Jeżeli jednak weźmiemy pod uwagę tylko nieżydowską część ludności z jej lekarzami, to stosunek ten pogorszy się jeszcze, bo na 10 000 mieszkańców aryjskich przypada tylko 4,03 lekarzy aryjskich, tj. mniej aniżeli połowa tego co w Rzeszy.

Szczególnie dobry pogląd otrzymamy, jeżeli porównywać będziemy nie ilości lekarzy na 10 000 miesz-

kańców, lecz zawsze przeciętną ilość mieszkańców, przypadającą na jednego lekarza. Otóż w Rzeszy wynosi ta przeciętna 1162 mieszkańców, w Generalnym Gubernatorstwie u ogółu ludności 2007, u ludności aryjskiej 2464, podczas gdy w r. 1938 wynosiła ona w Rzeczypospolitej Polskiej dla całej ludności łącznie z żydami i żydowskimi lekarzami 2787 mieszkańców na jednego lekarza.

W szczegółach zamieszczone obok zestawienia tablicy dają bardzo dobrą możliwość porównywania.

Z porównania tego możemy zauważyć, że najslabiej lekarzami obsadzone tereny w dawnej Rzeszy — a jako takie wciągnąłem tu Prusy Wschodnie, Pomorze i Hohenzollern — wykazują przecięź znacznie lepsze zaopatrzenie siłami lekarskimi, niż Generalne Gubernatorstwo przeciętnie, a nawet niż najlepiej w tym względzie sytuowane jego okręgi. Wyjątek stanowi jedynie tylko okręg Warszawski, którego zaopatrzenie siłami lekarskimi obraca się w ramach przeciętnej w Rzeszy. Poza tym stosunkowo jeszcze najbardziej zbliża się do przeciętnej najgorzej zaopatrzonych siłami lekarskimi terenów Rzeszy okręg Krakowski. Ale i on ze swymi 4,34 le-

Tabelle 2

Tablica 2

Ärztliche Versorgung im Generalgouvernement und im Reich Zapewnienie opieki lekarskiej w Generalnym Gubernatorstwie i w Rzeszy

Distrikte Okręgi	Bevölkerung Ludność	Ärzte Lekarze	Auf 10.000 Einwohner Ärzte Na 10.000 mieszkańców lekarzy	Ärzte auf 100 km ² Na 100 km ² lekarzy	Einwohner auf 1 Arzt Na 1 lekarza mieszkańców
insgesamt: łącznie					
Krakau — Kraków	3 932 919	1 823	4,63	6,35	2 157
Warschau — Warszawa	3 234 540	3 380	10,47	20,03	957
Radom	2 881 810	636	2,21	2,60	4 531
Lublin	2 334 362	575	2,46	2,16	4 059
Galizien — Galicja	4 731 950	2 113	4,46	4,64	2 238
Generalgouvernement . Gen. Gubernatorstwo	17 115 581	8 527	4,98	6,00	2 007
nichtjüdischer Bevölkerungsteil aryjska część ludności					
Krakau — Kraków	3 703 900	1 608	4,34	5,60	2 309
Warschau — Warszawa	2 663 037	2 556	9,60	15,14	1 041
Radom	2 579 435	532	2,06	2,18	4 845
Lublin	2 090 309	490	2,34	1,84	4 265
Galizien — Galicja	4 148 450	941	2,27	2,07	4 408
Generalgouvernement . Gen. Gubernatorstwo	15 185 131	6 127	4,04	4,31	2 462
Altes Reichsgebiet . . . Obszar dawnej Rzeszy	69 460 000	59 454	8,6	12,6	1 162
Berlin	4 339 000	6 092	14,0	689,1	714
Ostpreußen	2 489 000	1 502	6,0	4,1	1 666
Prusy Wschodnie					
Pommern	2 394 000	1 513	6,3	4,0	1 587
Pomorze					
Hohenzollern	74 000	42	5,7	3,7	1 754

karzami na 10 000 mieszkańców idzie daleko w tyle poza najgorszą prowincją Hohenzollern w Rzeszy z jej 5,7 lekarzami na 10 000 mieszkańców.

Wpadające w oczy jest natomiast zupełnie niezdrowe skupienie lekarzy Generalnego Gubernatorstwa w większych miastach, jeżeli się je porówna z odpowiednimi stosunkami w mieście stołecznym Rzeszy Berlinie. Bo podczas gdy w Berlinie przypada na jednego lekarza 714 mieszkańców, to w Krakowie mamy ich 481, w Warszawie 418, a we Lwowie nawet 288. Te stosunki są jednak częściowo skutkami zjawisk wojennych, a pozostają też w związku z rolą, jaką na tych terenach odgrywali żydzi.

Na wpływ zdarzeń wojennych, na skład narodowościowy i rozmieszczenie lekarzy w Galicji wska-

załem już wyżej, podczas gdy w dalszym ciągu zajmę się przyczynami rozmaitego rozmieszczenia lekarzy w Generalnym Gubernatorstwie w miastach i na prowincji i będę się starał odpowiednio je naświetlić.

SPROSTOWANIE.

W artykule Dr. Szumowskiego pod tyt. „O nerkach“ zamieszczonym w Nr. 33 naszego czasopisma na str. 529 w łamie drugim wiersz 7 od góry wkradł się błąd maszynowy; zamiast słowa „podnercza“ czytać należy „przednercza“.

Bekanntmachungen und Verordnungen, die den Gesamtfumfang der Gesundheitskammer betreffen

ERLASS

des Amtes für Preisbildung der Regierung des Generalgouvernement vom 28. Juli 1942, Akt. Zeich. V/649—5655/42.

Betr.: Regelung der Verpflegungssätze in den Krankenhäusern des Generalgouvernements und der Honorarsätze für ärztliche Verrichtungen bei der Behandlung von Selbstzahlern sowie Ausdehnung der Regelung auf den Distrikt Galizien.

Auf Grund des § 1 Abs. 2 der Verordnung über die Preisbildung im Generalgouvernement (Preisbildungsverordnung) vom 12. 4. 1940 (VBIGG I S. 131) bestimme ich:

I.

Die täglichen Verpflegungssätze in den Krankenhäusern des Generalgouvernements betragen:

1. Deutsche Krankenhäuser

a) in den Krankenhäusern in Krakau und Warschau:

in der ersten Verpflegungsklasse . . . 28.— Zł.
in der zweiten Verpflegungsklasse . . . 20.— Zł.
in der dritten Verpflegungsklasse . . . 14.— Zł.

b) in den Gesundheitsheimen des Deutschen Distriktskrankenhauses Warschau, in den Lungenheilstätten und in den Sanatorien sowie in den neu errichteten und noch zu errichtenden deutschen Abteilungen in den polnischen und ukrainischen Krankenhäusern:

in der ersten Verpflegungsklasse . . . 26.— Zł.
in der zweiten Verpflegungsklasse . . . 18.— Zł.
in der dritten Verpflegungsklasse . . . 12.— Zł.

Obwieszczenia i rozporządzenia dot. całokształtu Izby Zdrowia

DEKRET

Urzedu dla kształtowania Cen Rządu Generalnego Gubernatorstwa z dnia 28 lipca 1942, Nr. V/649 — 5655/42.

Dot.: Uregulowanie stawek za opiekę w szpitalach Generalnego Gubernatorstwa i stawek honorariów za czynności lekarskie przy leczeniu osób, które płacą same, jak również rozciągnięcie uregulowania na okręg Galisję.

Na podstawie § 1 ustęp 2 rozporządzenia o kształtowaniu cen z 12. IV. 1940 (Dz. rozp. dla G. G. I str. 131), postanawiam:

I.

Stawki dzienne za opiekę w szpitalach Generalnego Gubernatorstwa wynoszą:

1. szpitale niemieckie

a) w szpitalach w Krakowie i Warszawie:

na pierwszej klasie opieki . . . . . 28.— Zł.
na drugiej klasie . . . . . 20.— Zł.
na trzeciej klasie . . . . . 14.— Zł.

b) w domach dla ozdrowieńców Niemieckiego szpitala okręg. w Warszawie, w lecznicach dla płucno-chorych i sanatoriach, jak również w nowo utworzonych i jeszcze mających się utworzyć oddziałach niemieckich w szpitalach polskich i ukraińskich:

na pierwszej klasie opieki . . . . . 26.— Zł.
na drugiej klasie . . . . . 18.— Zł.
na trzeciej klasie . . . . . 12.— Zł.

Diese Regelung betrifft nicht die Pflegesätze der Kinderhospitale, die besonders festgesetzt werden.

2. Polnische Krankenhäuser:

- a) in den Krankenhäusern in Krakau, Warschau und Lemberg:
- in der ersten Verpflegungsklasse . . . . . 22.— Zł.
  - in der zweiten Verpflegungsklasse . . . . . 17.— Zł.
  - in der dritten Verpflegungsklasse . . . . . 11.— Zł.
- b) in den übrigen Krankenhäusern des Generalgouvernements
- in der ersten Verpflegungsklasse . . . . . 20.— Zł.
  - in der zweiten Verpflegungsklasse . . . . . 15.— Zł.
  - in der dritten Verpflegungsklasse . . . . . 9.— Zł.

In den polnischen Krankenhäusern der öffentlichen Fürsorge beträgt:

- der tägliche Verpflegungssatz in Krakau und Warschau . . . . . 10.— Zł.
- in den übrigen Krankenhäusern des Generalgouvernement . . . . . 8.— Zł.

Von dieser Regelung sind ausgeschlossen die Lungenheilstätte Skotniki sowie etwaige weiter zu errichtende Krankenhäuser für Lungenkranke, die lediglich Asylierungszwecken dienen. Eine besondere Regelung für diese Anstalten bleibt vorbehalten.

3. Jüdische Krankenhäuser:

- a) in den jüdischen Krankenhäusern in Krakau und Warschau:
- in der ersten Verpflegungsklasse . . . . . 14.— Zł.
  - in der zweiten Verpflegungsklasse . . . . . 12.— Zł.
  - in der dritten Verpflegungsklasse . . . . . 8.— Zł.
- b) in den übrigen jüdischen Krankenhäusern des Generalgouvernements:
- in der ersten Verpflegungsklasse . . . . . 12.— Zł.
  - in der zweiten Verpflegungsklasse . . . . . 10.— Zł.
  - in der dritten Verpflegungsklasse . . . . . 6.— Zł.

In sämtlichen Krankenhäusern wird der Einlieferungs- und Abgangstag zusammen als ein Verpflegungstag berechnet.

II.

Honorarsätze für ärztliche Verrichtungen:

1. Für Patienten der ersten und zweiten Verpflegungsklasse in den deutschen und nichtdeutschen Krankenhäusern des Generalgouvernements gelten die in der preussischen Gebührenordnung für Ärzte und approbierte Zahnärzte angeführten Tarife von den Mindestsätzen bis zu den Höchstsätzen mit einem 50 %igen Aufschlag zu den Mindestsätzen. Für Operationen und ärztliche Verrichtungen, die einen besonderen Zeitaufwand, ein besonderes Können und eine besondere Verantwortung fordern, kann ein 50 %iger Zuschlag zu dem gewählten Tarifsatz erhoben werden.

Uregulowanie to nie dotyczy stawek opieki w szpitalach dziecięcych, które ustalili się odrębnie.

2. szpitale polskie

- a) w szpitalach w Krakowie, Warszawie i Lwowie:
- na pierwszej klasie opieki . . . . . 22.— Zł.
  - na drugiej klasie . . . . . 17.— Zł.
  - na trzeciej klasie . . . . . 11.— Zł.
- b) w pozostałych szpitalach Gen. Gubernatorstwa:
- na pierwszej klasie opieki . . . . . 20.— Zł.
  - na drugiej klasie . . . . . 15.— Zł.
  - na trzeciej klasie . . . . . 9.— Zł.

W polskich szpitalach publicznej opieki społecznej wynosi:

- dzienna stawka za opiekę w Krakowie i Warszawie . . . . . 10.— Zł.
- w pozostałych szpitalach Gen. Gub. . . . . 8.— Zł.

Od powyższego uregulowania wyklucza się lecznicę dla płucno chorych w Skotnikach, jak również mające się ewentualnie następnie zbudować szpitale dla płucno chorych, które służą wyłącznie celom izolacyjnym. Zastrzega się odrębne uregulowanie dla tych zakładów.

3. szpitale żydowskie

- a) w szpitalach żydowskich w Krakowie i w Warszawie:
- na pierwszej klasie opieki . . . . . 14.— Zł.
  - na drugiej klasie . . . . . 12.— Zł.
  - na trzeciej klasie . . . . . 8.— Zł.
- b) w pozostałych szpitalach żydowskich Gen. Gubernatorstwa:
- na pierwszej klasie opieki . . . . . 12.— Zł.
  - na drugiej klasie . . . . . 10.— Zł.
  - na trzeciej klasie . . . . . 6.— Zł.

We wszystkich szpitalach oblicza się dzień dostarczenia i odejścia łącznie jako jeden dzień opieki.

II.

Stawki honorariów za czynności lekarskie:

1. dla pacjentów pierwszej i drugiej klasy opieki szpitali niemieckich i nie-niemieckich Generalnego Gubernatorstwa obowiązują taryfy, przytoczone w urzędowej ordynacji opłat dla lekarzy i lekarzy dentyistów aprobowanych, od stawek najniższych aż do najwyższych z 50 %-owym dodatkiem do stawek najniższych. Za operacje i czynności lekarskie, które wymagają szczególnego nakładu czasu, szczególnej umiejętności, oraz szczególnej odpowiedzialności, można pobrać 50 %-owy dodatek do wybranej stawki taryfowej.

2. Mit den Verpflegungssätzen der dritten Klasse sind sämtliche Krankenhausleistungen abgegolten,

a) im einzelnen insbesondere:

ärztliche Behandlung einschl. Operation,
sämtliche Röntgen-, Laboratoriums- und
ähnliche Arbeiten,
Bäder,
Medikamente,
Heil- und Hilfsmittel,
Krankenpflege,
Verpflegung und Beleuchtung,

b) Irgendwelche Sondergebühren sind von den Patienten der dritten Klasse nicht zu zahlen. Ausgenommen sind lediglich:

Bluttransfusionen,
Radiumbestrahlungen,
Prothesen,
ähnliche Leistungen, soweit sie den Rahmen der im vorhergehenden Absatz beschriebenen normalen Krankenhausleistungen überschreiten.

In dem Tagesverpflegungssatz sind die Kosten für den Transport des Kranken nicht mitenthalten.

III.

Dieser Erlass gilt für die selbstzahlenden Patienten, die Pflegesätze der dritten Klasse, für die Angehörigen der Sozial-Versicherungskassen sowie für diejenigen, die der öffentlichen Fürsorge anheim fallen.

IV.

Der Erlass findet Anwendung im Gebiet des gesamten Generalgouvernements. Er tritt mit dem 1. 5. 1942 in Kraft und gilt vorbehaltlich des Widerrufs bis zum 31. 12. 1942.

Auf bereits beiderseitig erfüllte Verträge findet der Erlass vorbehaltlich meiner etwaigen Entscheidung keine Anwendung. Mit dem gleichen Zeitpunkt verlieren meine Erlässe vom 26. 11. 1941 (IV/649—13 911) ihre Gültigkeit.

Ich behalte mir vor, die Bestimmungen dieses Erlasses in Einzelfällen abzuändern.

gez. Dr. Schulte-Wissermann.

2. Stawkami opieki klasy trzeciej wyrównuje się wszystkie czynności szpitalne,

a) a zwłaszcza w szczególności:

opiekę lekarską łącznie z operacją,
wszystkie prace rentgenologiczne, laboratoryjne itp.,
kąpiele,
lekarstwa,
środki lecznicze i pomocnicze,
opiekę nad chorym,
wyżywienie i oświetlenie;

b) pacjenci klasy trzeciej nie powinni płacić żadnych opłat dodatkowych. Wyjątek stanowią wyłącznie:

przetaczania krwi,
naświetlania radem,
protezy,
podobne świadczenia, o ile przekraczają ramy opisanych w ustępie poprzednim normalnych świadczeń szpitalnych.

Stawka dzienna za opiekę nie obejmuje kosztów przewozu chorego.

III.

Dekret ten ma moc obowiązującą dla pacjentów, którzy sami płacą; stawki za opiekę klasy trzeciej mają moc obowiązującą dla członków ubezpieczalni społecznych, jak również dla tych wszystkich, którzy podpadają pod publiczną opiekę społeczną.

IV.

Dekret ma zastosowanie na obszarze całego Generalnego Gubernatorstwa. Wchodzi on w życie z dniem 1. V. 1942 i obowiązuje — z zastrzeżeniem odwołania — aż do 31. XII. 1942.

Z zastrzeżeniem ewentualnego mojego rozstrzygnięcia dekret nie znajduje zastosowania do umów już wykonanych obustronnie. Równocześnie tracą swą ważność moje dekrety z 26. XI. 1941 (IV/646—13911).

Zastrzegam sobie zmianę postanowień niniejszego dekretu w przypadkach poszczególnych.

Podp. Dr. Schulte-Wissermann.

Pielęgniarka do lat 40 potrzebna na wyjazd do Lipska (do Rzeszy) do szpitala dla polskich robotników.
Wynagrodzenie: utrzymanie, mieszkanie i 300 zł miesięcznie.

Zgłoszenia w Izbie Zdrowia w Krakowie — biuro pośrednictwa pracy.

Lekarza narodowości ukraińskiej z dowodem specjalizacji chirurgicznej poszukuje się natychmiast dla zatrudnienia w Rzeszy.

Zgłoszenia przyjmuje: Izba Zdrowia w Generalnym Gubernatorstwie, Kraków.

Lekarze ogólni:

Lek. Szczerbiński Marian, Grabowskiego 7
 Lek. Szczurkowski Cyprian, Krowoderska 55
 Lek. Szczytowski Jan, Osiedle Legionowe 6
 Lek. Szlichcińska Wanda, Zyblikiewicza 5
 Lek. Szyszko Władysław, Floriańska 13
 Lek. Sobecki Henryk, Dietla 19/6
 Dr. Tochowicz Leon, Pijarska 5
 Lek. Trochimowska Maria, Starowiślna 84
 Lek. Twardowski Marian, Rakowicka 11a

Lekarze chorób kobiecych:

Dr. Głębocka Maria, Floriańska 53
 Dr. Górski Franciszek, Sławkowska 24a
 Dr. Janicki Stanisław, Pl. Biskupi 3

Lekarze chorób dziecięcych:

Lek. Kysiński Włodzimierz, Strzelecka 2
 Dr. Kowalska Zofia, Gnieźnińska 5

Chirurdzy:

Dr. Jasiński Jerzy, Kalwaryjska 7
 Dr. Kadyj Zdzisław, Szlak 55

Dermatolog:

Dr. Szewczyk Aleksander, Szczepańska 1

Neurolog:

Dr. Żabianka Maria, Dietla 1

Lekarze dentyści:

Dr. Surowiec Antoni, Sobieskiego 7
 Lek. Aumiller Irena, Bronowicka 37
 Lek. Jarema Łukowska Helena, Karmelicka 23
 Lek. Garbień Jadwiga, Pl. na Groblach 17

Uprawniony technik dentystyczny:

Langer Stanisław, Zwierzyniecka 15

Lekarze ogólni:

Dr. Tubiasz Stanisław, Lubomirskiego 37
 Lek. Urbański Bolesław, Czyżówki 31
 Dr. Woźniakiewicz Stanisława, Starowiślna 41
 Dr. Wysocki Piotr, Kremerowska 14
 Dr. Zaczek Tadeusz, Karmelicka 10
 Dr. Zajączkowski Tytus, Stara Olsza — Boczna
 Potockich 6
 Dr. Zakreys Franciszek, Kielecka 5
 Dr. Żuławski Wojciech, Mogilska 86

Lekarze chorób kobiecych:

Dr. Jaugustyn Stanisław, Sławkowska 20
 Dr. Kapitań Eugeniusz, Starowiślna 21

Lekarze chorób dziecięcych:

Dr. Mańkowska Maria, Pl. Jabłonowskich 4
 Dr. Pająkowa Eugenia, Lubelska 24

Lekarze chirurgicy:

Lek. Kalitowski Czesław, Trynitaraska 11
 Dr. Kania Henryk, Dietla 85

Dermatolog:

Lek. Primus Władysław, Sobieskiego 17

Neurolog:

Dr. Brzezicki Eugeniusz, Biskupia 7

Lekarze dentyści:

Dr. Talewski Jan, Czysta 1
 Lek. Chadżijew Donczo Iliew, Lelewela 17
 Lek. Stankiewicz Witold, Pierackiego 25
 Lek. Urbanowicz Zofia, Barska 37a

Uprawniony technik dentystyczny:

Kowalski Roman, Szlak 41

REKLAMAGJE

w razie niedoreczenia czasopisma
 kierować nie do Wydawnictwa, lecz
 do urzędu pocztowego, w którym
 dokonano wpłaty na prenumeratę